

16.12.2020

נושא: המלצות בנוגע לחיסון כנגד וירוס הקורונה (COVID-19)

מידע לגבי החיסון: החיסון שהגיע לארץ בשלב זה כמו גם למדינות המערב (Pfizer, vaccine mRNA) נבדק במחקר בהשתתפות יותר מ-44,000 מתנדבים, ומחציתם קיבלו את החיסון. היעילות במניעת מחלת קורונה היתה 95%. החיסון היה יעיל בצעירים ובמבוגרים, גברים ונשים, אנשים רזים, שמנים וגם בחולים עם מחלות רקע נוספות, כולל HIV (איידס, שהם מדוכאי חיסון בדומה למטופלים מושתלי איברים). ההגנה מקורונה החלה 12 ימים אחרי המנה הראשונה והגיעה לשיא אחרי המנה השנייה. מאז אישור הניסוי קיבלו אותו עיד מאות אלפי אנשים, אולם אין לנו מידע כלל על מושתלי איברים בכלל או מושתלי כליות בפרט. בטיחות השימוש בחיסוני mRNA נבדקה בשנים האחרונות על מאות אנשים כנגד זיהומים ביורוסים אחרים – כלבת, זיקה, ושפעת. במעקב ממושך לא נמצאו תופעות לוואי משמעותיות. פיתוחו המואץ של החיסון אינו כתוצאה מקיצור בשלבי המחקר, אלא כתוצאה מביצועם במקביל

מידע לגבי תופעות לוואי ידועות: לחיסון תופעות לוואי לא מסוכנות בדומה לחיסונים אחרים. לרוב המתחסנים היה כאב קל-בינוני באתר ההזרקה בזרוע שחלף תוך שבוע. תופעות לוואי נוספות היו: חום מעל 38 מעלות צלזיוס, עייפות, כאבי ראש וכאבי שרירים. כל אלו חלפו תוך ימים ספורים ומופיעים יותר לאחר הזריקה השנייה. אמנם אין מידע על הטווח הארוך, אבל אנחנו יודעים מחיסונים רבים אחרים שעיקר תופעות הלוואי הן בשבועות הראשונים, ומידע על שבועות אלו קיים גם בחיסון החדש.

יש סוגי חיסון אחרים כנגד נגיף הקורונה שמפתחים היום בעולם, כולל חיסון "קלאסי" המבוסס על וירוס חי-מוחלש או וירוס מומת. החיסון החי-מוחלש אסור למושתלי איברים ולכל מי שמקבל טיפול מדכא חיסון. חיסונים אלו רחוקים עדיין מאישור לשימוש. עד עתה לא דווחו תופעות לוואי מיוחדות ובלתי צפויות, אולם האפשרות הנדירה של תופעות לוואי מיוחדות, "אימוניות", עלולה להתרחש עם כל סוג של חיסון ולא ניתן לדעת זאת מראש.

כאמור החיסון לא נבדק באוכלוסיית מושתלי איברים, ולכן אנו נאלצים ללמוד מהנתונים שהצטברו באוכלוסיה הכללית, וכן מהמלצותיהם של רופאים אחרים המטפלים במושתלי איברים.

- המלצותינו למושתלי הכליה שבטיפולינו היא לקבל את החיסון המצוי פרגע בארץ. זאת בשל:**
- א. וירוס הקורונה פוגע קשה יותר במושתלי כליה מאשר באנשים בריאים, ועלול להוות סכנה לחייהם.
  - ב. החיסון אינו מכיל וירוס מוחלש או וירוס בכלל
  - ג. החיסון נמצא יעיל מאד באוכלוסיה הכללית
  - ד. לחיסון נצפו תופעות לוואי לא מסוכנות בלבד
  - ה. המלצות האיגוד האמריקאי להשתלות איברים התומך בחיסון המושתלים

המלצה זו איננה כוללת ילדים מתחת לגיל 16, נשים בהריון ומטופלים שחוו תגובה אלרגית קשה וברשותם מזרק EPI-PEN. מטופלים אלה צריכים להוועץ במומחה לאלרגיה

ברצוננו להדגיש כי יעילות החיסון במטופלים מדוכאי חיסון בכלל ובמושתלי כליה בפרט – אינו ידוע. לכן, **אנחנו ממליצים בחם להמשיך ולהקפיד על כללי ריחוק חברתי כפי שמנחה משרד הבריאות בכל שלב גם לאחר קבלת החיסון.**

אנחנו ממליצים בחם לכל מטופל ליצור קשר עם הרופא המטפל טרם קבלת החיסון או ההחלטה על קבלתו.

בריאות שלמה,
צוות המחלקה